

ENGELSBERGAS PILS

Pie patreizējās Valkas rajona tiesas senākos laikos bija firsta fon Līvena dzirnavu ezers.

Otrajā krastā ir kalns, un šajā kalnā kādreiz atradusies Engelsbergas pils.

Kādreiz gar pili pa Pedeli brauca kuģi uz jūru, jo toreiz upe nebija tik sekla kā pašreiz.

Engelsbergas pils

Pie Valkas rajona tiesas atrodas ezers — kādreizējais firsta fon Līvena dzirnavu ezers. Ezera otrajā krastā ir augsts kalns, un šajā kalnā kādreiz atradusies Engelsbergas pils. Labi par pili visus datus esot zinājis barons fon Vrangelis (viņa mājā pašreiz atrodas tautas tiesa), jo Engelsbergas pils atradās tieši pretī viņa mājai, bet viņš ir

miris. Pēc otrā pasaules kara tautas tiesas pagalmā esošajā mājā vēl dzīvoja viena barona Vrangeļa radniece, arī tā esot labi zinājusi datus par Engelsbergas pili, bet arī viņa ir mirusi.

Kādreiz gar Engelsbergas pili pa Pedeli brauca kuģi uz jūru, jo toreiz Pedele nebija tik sekla kā pašreiz. Lai paceltu Pedeles ūdens līmeni,

bija speciāla dambju sistēma, un toreiz pastāvēja Gaujas — Pedeles ūdensceļš. Kuģus pa sauszemi no Gaujas pārvilka uz Pedeli. Toreiz ar kuģi no Valkas bija iespējams aizbraukt un Rīgu, Pērnavu un Pleskavu. Ja brauca uz Rīgu, tad kuģus no Pedeles pa sauszemi pārvilka uz Gauju, pa Gauju brauca līdz Baltijas jūrai, un pa jūru uz Rīgu. Uz Pērnavu ar kuģi brauca: Valka — Vircezers — Pērnavas. Uz Pleskavu: Valka — Vir-

ezers — Peipusa ezers — Pleskava.

Neatkarīgās Latvijas laikā, arot zemi, Engelsbergas pilskalnā vēl atrada akmeņus, jo tur vēl bija saglabājušies kaut kādi pils pamatu fragmenti. No Engelsbergas pilskalna labi var redzēt Planču pilskalnu, arī tur kādreiz esot atradusies pils. Gaisa līnijā attālums starp abiem pilskalniem ir apmēram divi kilometri. Otrā pasaules kara laikā vāciešiem tūrumā pie Engelsbergas pilskalna un arī

Planču pilskalna bija zenīartilērija, jo no šiem pilskalniem ir labi pārskatāma Valkas pilsēta, kas paliek ielejā. Apmēram 100 metrus no Engelsbergas pils vēl 1939.gadā atradās viena 700 gadus veca priede, bet vācu zenīartilēristi to nozāģēja, jo tā traucējot apšaudīt krievu lidmašīnas.

Engelsbergas pils esot pieminēta senās vācu vēstures grāmatās, bet Valkā tādas grāmatas nav saglabājušās.

V.Namiņš